

Rola geodety w postępowaniu rozgraniczeniowym

FACHOWIEC I KONCYLIATOR

Przeciętny geodeta uprawniony posiada wystarczające kwalifikacje zawodowe pozwalające mu uporać się ze stroną techniczną problemu granic nieruchomości. Gorzej jest z jego wiedzą z zakresu prawa administracyjnego i cywilnego, a już całkiem tragicznie, jeżeli idzie o wyuczone umiejętności i praktyczne przygotowanie do prowadzenia mediacji jako metody rozwiązywania sporów granicznych.

DARIUSZ FELCENLOBEN

● GEODETA W ZASTĘPSTWIE ORGANU ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

O szczególnej roli, jaką ma do spełnienia uprawniony geodeta w toczącym się postępowaniu o rozgraniczenie nieruchomości, można mówić przede wszystkim w kontekście jego umocowania do działania w imieniu organu administracji publicznej w zakresie podejmowanych czynności ustalenia przebiegu granic. Ta wyjątkowa rola uwidacznia się w sposób szczególny w sytuacji, kiedy strony postępowania pozostają w sporze co do przebiegu granic nieruchomości. Zadaniem geodety jest wówczas nakłanianie ich do zawarcia ugody¹, która (jeżeli do niej dojdzie) definitywnie kończy istniejący spór i wywołuje skutki prawne od daty jej podpisania. Z drugiej jednak strony geodeta jest zobowiązany do badania przesłanek uzasadniających podpisanie ugody. Jest on zatem swego rodzaju gwarantem prawidłowości prowadzonego postępowania rozgraniczeniowego, szczególnie w sytuacji, kiedy właściwy organ nie uczestniczy bezpośrednio ani w czynnościach technicznych związanych z rozgraniczeniem, ani nie jest uczestnikiem samej rozprawy granicznej².

To szczególne umocowanie osoby geodety do przeprowadzenia czynności ustalenia granic nieruchomości powoduje, że w tym zakresie działa on w

zastępstwie właściwego organu. Udzielone upoważnienie nie ogranicza się bowiem tylko i wyłącznie do wykonania określonych czynności technicznych, lecz daje geodecie szersze kompetencje³ określone w rozporządzeniu w sprawie rozgraniczania nieruchomości. Dlatego tak ważne jest, aby wskazany geodeta posiadał, poza przygotowaniem technicznym, również znajomość prawa administracyjnego i cywilnego oraz praktyczne umiejętności z zakresu mediacji i negocjacji.

Warto podkreślić, że udzielone geodecie upoważnienie oparte jest na prawie materialnym administracyjnym, a prowadzone przy jego udziale rozgraniczenie nieruchomości jest postępowaniem przede wszystkim cywilnym (choć możliwym do załatwienia w trybie administracyjnym) w tym znaczeniu, że w jego wyniku dokonuje się określenia, dokąd na gruncie sięga prawo własności.

● GEODETA JAKO BIEGŁY-RZECZOZNAWCA W DZIEDZINIE GEODEZJI

Upoważnienie udzielone geodecie do przeprowadzenia czynności ustalenia przebiegu granic może wywoływać różne skutki w zależności od biegu samego postępowania, a w szczególności możliwości i trybu jego zakończenia. Inna jest bowiem rola geodety, jego uprawnienia i pozycja w sytuacji, kiedy zachodzą przesłanki do wydania decyzji administracyjnej kończącej postępowanie w trybie administracyjnym, a inna

– w sytuacji sporu granicznego. W tym pierwszym przypadku rola geodety (poza umocowaniem do działania w zastępstwie organu) zbliżona jest do pozycji biegłego (eksperta), o którym mowa w art. 84 kodeksu postępowania administracyjnego (kpa). Pomijając kwestie samego trybu powołania biegłego, w postępowaniu administracyjnym istotne jest, że organ administracyjny nie jest związany jego opinią. To na właściwym organie ciąży bowiem obowiązek oceny, czy dana okoliczność została udowodniona⁴.

Z podobną sytuacją mamy do czynienia w analizowanym przypadku. Właściwy organ przed wydaniem decyzji administracyjnej dokonuje oceny prawidłowości wykonania przez upoważnionego geodetę czynności ustalenia przebiegu granic oraz zgodności sporządzonych dokumentów z przepisami w tym zakresie, a w przypadku stwierdzenia wadliwego wykonania czynności zwraca uprawnionemu geodecie dokumentację do poprawy i uzupełnienia⁵. Rola geodety sprowadza się więc do funkcji *biegłego*, choć z formalnego punktu widzenia nim nie jest. Działa on bowiem w zastępstwie organu, który udzielił mu upoważnienia. Biegły natomiast takiego upoważnienia nie posiada, a swoje działania podejmuje na podstawie powołania w konkretnej sprawie z urzędu lub na wniosek strony.

● GEODETA JAKO QUASI-SĘDZIA⁶

Pozycja geodety uprawnionego ulega diametralnej zmianie w sytuacji sporu granicznego. Prowadząc rozprawę graniczną, w wyniku której istnieje możliwość zawarcia ugody kończącej postępowanie rozgraniczeniowe, geodeta zobowiązany jest do przestrzegania odpowiednio zasad określonych przepisami kodeksu cywilnego (kc) oraz kpa w tym

ZAWÓD

FOT. MAREK PUDKO

zakresie. Występuje on w tym przypadku w roli organu, przed którym toczy się postępowanie cywilne, które zakończyć się może zawarciem pomiędzy zainteresowanymi stronami umowy cywilnej nazwanej ugodą graniczną. Wyjątkowa pozycja geodety wynika z faktu, iż ugodzie zawartej w tym trybie ustawodawca nadał szczególną rangę ugody sądowej⁷. Na tle istniejącego orzecznictwa⁸ oznacza to, że do tak zawartej umowy mają zastosowanie przepisy kc (art. 917-918), w szczególności odnoszące się do skutków prawnych z niej wynikających.

Geodeta prowadzący rozprawę jest osobą odpowiedzialną z jednej strony

za prawidłowy przebieg procedury postępowania administracyjnego, podczas gdy z drugiej ma być gwarantem przestrzegania prawa cywilnego w zakresie możliwości zmiany przez strony istniejącego stosunku prawnego w ramach ugody granicznej⁹. Geodeta bada, czy zachodzą przesłanki do zawarcia ugody, czy jej przyjęcie nie naruży istniejących stosunków określających stan prawny nieruchomości oraz czy strony świadomie nie próbują z pominięciem określonych prawem

umowny, a zarazem dowolny kształtować tego stanu¹⁰ (czy nie dochodzi do tzw. przywłaszczeń¹¹). Odpowiedzialność geodety za prawidłowość przebiegu całego postępowania jest tym większa, że uгода wywołuje skutki prawne od daty jej podpisania, a jej wzruszenie możliwe jest tylko i wyłącznie na podstawie zasad określonych przez prawo cywilne w postępowaniu przed sądem¹².

Na uwagę zasługuje fakt, iż w postępowaniu rozgraniczeniowym geodeta występuje samodzielnie w roli gwaranta zawieranej przez strony ugody granicznej zmieniającej istniejący stosunek prawny rozgraniczanych nieruchomości¹³. Ugo-

da graniczna nie wymaga bowiem ani zatwierdzenia przez organ administracyjny, ani nie podlega kontroli w decyzji o umorzeniu postępowania administracyjnego, względnie zaskarżeniu tej decyzji¹⁴. Jedynym warunkiem jej ważności jest akceptacja upoważnionego geodety, wyrażona złożonym pod niego podpisem. Co prawda z formalnego punktu widzenia geodeta nie zatwierdza ugody granicznej, która jest umową cywilną stron spornego postępowania, lecz bez jego podpisu uгода jest nieważna¹⁵.

● GEODETA JAKO OSOBA ZAUFANIA PUBLICZNEGO

Status osoby zaufania publicznego, jaki przypisuje się upoważnionemu geodecie w kontekście prowadzonego postępowania rozgraniczeniowego, można rozpatrywać w kilku znaczeniach.

● **Status prawny** – pozycja prawna geodety jest szczególna i wynika z faktu jego umocowania do działania w imieniu i na rzecz organu administracji publicznej, który udzielił mu stosownego upoważnienia do przeprowadzenia czynności ustalenia granic¹⁶. Geodeta, prowadząc rozprawę graniczną, w ramach której przeprowadza postępowanie dowodowe w sprawie dotyczącej rozbieżnych interesów stron, z założenia powinien być postrzegany jako osoba zaufania publicznego. W przeciwnym razie jego umocowanie do działania w imieniu organu pozbawione byłoby jakiegokolwiek uzasadnienia. Działając w imieniu organu administracji, geodeta staje się tym samym „funkcjonariuszem publicznym” zobowiązanym do respek-

REKLAMA

Cyfrowe koparki A0 „Blue Line” – nowa linia KIP SZYBKOŚĆ, PRECYZJA, JAPOŃSKA TECHNOLOGIA

72 900
+VAT

KIP 5000

- kopiowanie 4,2 A0 / min.
- 4 rolki
- do 15000 mb / msc

KIP 5000

- Kolorowy skaner **
- Sieciowy kontroler druku i skanowania **
- Polskojęzyczny panel dotykowy
- 600 x 600 dpi
(1200 x 800 dpi modulowane wielkością plamki).

* Cena wersji podstawowej.
**W KIP 3000 opcja zablokowana programowo, fizycznie dostępna - aktywacja kodem.

KIP 3000

kopiowanie 2,5 A0/min. -
2 rolki -
do 5000 mb / msc -

KIP 3000

36 900*
+VAT

Kolorowe kopie na dowolny ploter atramentowy jednym dotknięciem **
Najniższe koszty eksploatacji (od 40 gr / A0)

www.dks.pl

Autoryzowany serwis KIP
7 lat na rynku maszyn wielkoformatowych
Ponad 100 instalacji KIP w polsce

Centrala Gdańsk: Trakt Św. Wojciecha 29, 80-044 Gdańsk; tel. (058) 309 03 07

Oddział Warszawa: ul. Kolejowa 11/13, 00-961 Warszawa; tel. (022) 632 12 09

Oddział Katowice: ul. Ks. Bp. Bednorza 2a/6, 40-337 Katowice Szopienice; tel. (032) 730 01 11

Oddział Poznań: ul. Chlebowa 4/8, 61-003 Poznań; tel. (061) 842 58 84

towania zasad ogólnych postępowania administracyjnego, w tym zasady¹⁷ pogłębiania zaufania stron postępowania do organu. Pozycja prawna geodety w postępowaniu rozgraniczeniowym wynika, zatem z: ● udzielonego w trybie cywilnym pełnomocnictwa (upoważnienia) do przeprowadzenia czynności ustalenia granic rozgraniczanych nieruchomości, ● uprawnień ustawowych wynikających z art. 13 ustawy *Pgik*.

Osoby wykonujące prace geodezyjne i kartograficzne mają m.in. zagwarantowane prawo wstępu na grunt i do obiektów budowlanych oraz dokonywania niezbędnych czynności związanych z wykonywanymi pracami (pod rygorem zastosowania sankcji karnych wobec osób, które im to uniemożliwiają¹⁸), w tym pozyskania danych dotyczących rozgraniczanych nieruchomości.

● **Status fachowca** – do wykonywania samodzielnych funkcji w dziedzinie geodezji i kartografii, w tym czynności technicznych i administracyjnych związanych z rozgraniczeniem nieruchomości, wymagane jest posiadanie uprawnień zawodowych w zakresie, o którym mowa w art. 42 ustawy *Pgik*. Uprawnienia zawodowe nadawane są przez głównego geodetę kraju na podstawie wyników postępowania kwalifikacyjnego po spełnieniu określonych wymogów dotyczących posiadanego wykształcenia, praktyki zawodowej oraz wiedzy w odpowiednim zakresie¹⁹.

● **Status etyczny** – geodeta będący członkiem SGP zobowiązany jest do przestrzegania zasad postępowania określonych w Kodeksie Etyki Zawodowej Geodety²⁰. Zapisano w nim m.in., że geodeta: ● podczas wykonywania czynności zawodowych powinien kierować się zasadą bezstronności w wykonywaniu powierzonych robót geodezyjnych, ● nie powinien podejmować czynności zawodowych w sytuacjach, kiedy zakazują tego obowiązujące przepisy prawa lub stwarzałyby to podejrzenie stronniczości, ● ponosi odpowiedzialność dyscyplinarną za naruszenie postanowień kodeksu w związku z wykonywaniem zawodu, ● czynności zawodowe winien wykonywać z należytą starannością.

● GEODETA JAKO MEDIATOR-KONCYLIATOR

Próbując określić rolę upoważnionego geodety i jego znaczenie w toczącym się administracyjnym postępowaniu rozgraniczeniowym, warto zwrócić również uwagę, iż ustawodawca nałożył na

niego dodatkowe obowiązki związane z koniecznością nakłaniania stron sporu granicznego do zawarcia ugody. Podczas prowadzonych negocjacji geodeta winien przedstawić stronom wszystkie dowody i argumenty przemawiające za proponowanym przebiegiem granic, a także poinformować zważonych uczestników rozprawy granicznej, że w razie braku możliwości zawarcia ugody właściwym do załatwienia sprawy będzie sąd.

Geodeta, działając w zastępstwie właściwego organu, nie jest stroną postępowania i nie może uczestniczyć bezpośrednio w toczących się negocjacjach, występuje natomiast w pewnym sensie w roli „eksperta”. Przyjęte w ustawie *Pgik* rozwiązanie sytuuje geodetę raczej w pozycji mediatora-koncyliatora²¹, tj. osoby trzeciej pomagającej w rozwiązaniu konfliktu, lecz niedysponującej uprawnieniami władczymi wobec uczestników istniejącego sporu. Wprawdzie ustawodawca nie nazwał wprost, czym są te działania, do podejmowania których zobowiązał geodetę, ale z ich opisu wynika, że noszą one znamiona mediacji, a jeszcze bardziej koncyliacji (różnice w definiowaniu obu tych pojęć nie są wyraźne). W klasycznym postępowaniu mediacyjnym mediator stara się doprowadzić do takiego stanu, aby każdy z uczestników prowadzonych negocjacji lepiej zrozumiał punkt widzenia strony drugiej i aby możliwe było wypracowanie rozwiązania satysfakcjonującego wszystkich. Dla osiągnięcia tego celu mediator może prowadzić poufne rozmowy oddzielnie z każdą ze stron sporu. Koncyliator nie ma takiej możliwości, stara się natomiast usuwać istniejące napięcia między stronami i jednocześnie ułatwiać im zawarcie porozumienia²² – i taka jest m.in. rola geodety w toczącym się postępowaniu rozgraniczeniowym.

Ugoda graniczna może być zawarta w postępowaniu administracyjnym jedynie w ramach prowadzonej przez upoważnionego geodetę rozprawy granicznej z udziałem wszystkich stron postępowania lub ich pełnomocników. Geodeta w procesie dochodzenia do rozwiązania sporu nie może prowadzić poufnych rozmów oddzielnie z każdą ze stron postępowania, co sprawia, iż jego rola w tym postępowaniu bliższa jest pozycji koncyliatora niż mediatora. Zarysowana różnica w znaczeniu obu tych pojęć nie dotyczy zatem samej istoty postępowania, lecz jedynie możliwości, jakie ma w nim do odegrania osoba trzecia (mediator-koncyliator), i jej aktywności

w sporze prowadzonym pomiędzy stronami postępowania.

Bez względu na sam sposób definiowania roli, jaką geodeta ma do odegrania w sporze granicznym, samo postępowanie winno być prowadzone przy poszanowaniu fundamentalnych zasad mediacji²³:

- akceptowalności,
- dobrowolności,
- bezstronności,
- neutralności,
- poufności (w ograniczonym zakresie).

Zatrzymując się na moment nad tymi zasadami, warto raz jeszcze w kontekście wymienionej reguły akceptowalności, oznaczającej zgodę stron na osobę mediatora i warunki mediacji, wrócić do problemu samego sposobu wyłonienia i w konsekwencji upoważnienia geodety. Podkreślić należy bowiem, że aby przywołana zasada mogła być w praktyce zrealizowana, tryb, w jakim następuje wyłonienie uprawnionego geodety, winien być jednoznacznie określony w ustawie *Pgik* i przez to dawać wszystkim uczestnikom postępowania poczucie, że osoba tak wybranego geodety gwarantować będzie rzetelne i bezstronne przeprowadzenie całego postępowania. Pozostałe z wymienionych zasad mediacji wydają się być oczywiste i nie wymagają dodatkowych wyjaśnień, poza zasadą poufności, która w omawianym przypadku – z uwagi na charakter postępowania administracyjnego i ustalone zasady prowadzenia rozprawy granicznej – może być w praktyce stosowana jedynie w ograniczonym zakresie.

Określając zasady, jakimi winien kierować się uprawniony geodeta w postępowaniu rozgraniczeniowym (w procesie mediacji), przywołać należy również generalne klauzule, które mają charakter norm prawnych określających zasady postępowania administracyjnego²⁴. Geodeta działa w zastępstwie właściwego organu w granicach udzielonego upoważnienia i z tego powodu zobowiązany jest przestrzegać zasad obowiązujących sam organ, a wyznaczonych przepisami kpa.

● PRZYGOTOWANIE GEODETÓW DO ZAWODU

Warto zastanowić się, czy dotychczasowe wymagania wobec geodetów ubiegających się o nadanie uprawnień zawodowych w tym zakresie są wystarczające, aby mogli oni w praktyce sprostać roli mediatora (koncyliatora). Osoba

taka powinna mieć zdolności negocjacyjne i organizacyjne, umiejętność komunikowania się z otoczeniem i budowania swego autorytetu, nie tylko jako fachowca. Od mediatora (koncyliatora) oczekuje się również pewnych umiejętności socjo- i psychologicznych oraz zdolności posługiwania się różnymi technikami argumentacji i wywierania wpływu²⁵. Sukces mediacji czy koncyliacji jest tym bliższy, im skuteczniejszy i sprawniejszy jest sam niezależny mediator i im większym zaufaniem obdarzają go wszyscy uczestnicy sporu. Rolą mediatora (koncyliatora), w tym przypadku geodety, jest aktywne pośrednictwo w poszukiwaniu rozwiązania kończącego istniejący spór, wszakże przy założeniu jego niezależności i bezstronności. W swoich działaniach winien on respektować ustalone standardy postępowania, w tym zapewnić wszystkim jego uczestnikom możliwość nieskrępowanej bezpośredniej komunikacji, przedstawić wszystkie możliwe sposoby zakończenia sporu w granicach określonych prawem, mając przy tym na względzie interes społeczny i słuszny interes wszystkich jego uczestników. Mediator w postępowaniu winien zatem z jednej strony wykazywać się daleko idącą aktywnością, podczas gdy z drugiej, przyjmować postawę neutralną. Taka postawa w literaturze określana jest mianem „aktywnej neutralności”²⁶.

Stwierdzić należy z ubolewaniem, że istniejący system kształcenia i nadawania uprawnień zawodowych w zakresie dotyczącym rozgraniczenia nieruchomości nie w pełni przygotowuje ge-

detów do profesjonalnego wypełnienia tej misji. O ile bowiem przeciętny geodeta uprawniony posiada wystarczające kwalifikacje zawodowe pozwalające mu uporać się ze stroną techniczną problemu granic nieruchomości, to gorzej jest z wiedzą z zakresu prawa administracyjnego i cywilnego, a już całkiem tragicznie, jeżeli idzie o wyuczone umiejętności i praktyczne przygotowanie do prowadzenia mediacji jako metody rozwiązywania sporów granicznych. Ta wyjątkowa, określona przez ustawodawcę rola i pozycja geodety w postępowaniu rozgraniczeniowym, winna zobowiązywać całe środowisko zawodowe do należytego przygotowania się do udźwignięcia tego ciężaru. Geodeta ma być bowiem tym, który łagodzi istniejące spory, a nie tym, który je bez powodu podtrzymuje czy wręcz wywołuje. Stąd tak ważne jest, aby już w trakcie samego kształcenia i przygotowania do zawodu geodety oraz później, na etapie określania formalnych wymogów do uzyskania uprawnień zawodowych, uwzględnić również i te, które dotyczą zagadnień związanych z szeroko rozumianą sferą komunikacji społecznej, a szczególnie umiejętności prowadzenia mediacji jako metody rozwiązywania sporów.

DARIUSZ FELCENLOBEN

jest geodetą powiatowym w Kłodzku

Przypisy

1. „W razie sporu, co do przebiegu linii granicznych, geodeta nakłania strony do zawarcia ugody” - art. 31 ust. 4 ustawy z 17 maja 1989 r. *Prawo geodezyjne i kartograficzne* (DzU nr 240 z 2005 r., poz. 2027).
2. M. Durzyńska, *Charakter prawny ugody granicznej*, „Samorząd Terytorialny” 2004/4/38, s. 39.

3. Rozdział 3. *Wykonywanie czynności ustalenia przebiegu granic rozporządzenia ministrów spraw wewnętrznych i administracji oraz gospodarki żywnościowej z 14 kwietnia 1999 r. w sprawie rozgraniczania nieruchomości* (DzU nr 45 z 1999 r., poz. 453).
4. Wyrok NSA z 8 czerwca 1984 r., ISA 251/84 - niepublikowane.
5. Art. 33 ust. 2 ustawy PgiK.
6. M. Durzyńska, *Rozgraniczenie nieruchomości. Zagadnienia proceduralne*, „Przegląd Geodezyjny” 3/2003, s. 4.
7. „Ugoda zawarta przed geodetą posiada moc ugody sądowej” - art. 31 ust. 4 ustawy PgiK.
8. „Ugoda zawarta przed geodetą stanowi ugode materialnoprawną unormowaną w art. 917-918 kc” - post. SN z 7 lipca 1981 r., I CR 225/81, OSPIKA z 1982 r., nr 12, poz. 215.
9. M. Durzyńska, *patrz. p. 2.*
10. Geodeta upoważniony do wykonania czynności ustalenia przebiegu granic powinien odmówić spisania takiej ugody, gdyby jej treść była wyraźnie sprzeczna ze zgromadzonym w sprawie miarodajnym materiałem dowodowym” - wyrok NSA z 9 czerwca 1997 r., [S.A./Ka 2492/95, ONSA 4/1998].
11. E. Mzyk, *Podział i rozgraniczenie nieruchomości*, ZCO, Zielona Góra 1997, s. 157.
12. „Wzruszenie ugody zawartej w postępowaniu administracyjnym o rozgraniczenie nieruchomości może nastąpić wyłącznie według zasad określonych przez prawo cywilne, w postępowaniu przed sądem powszechnym.” - wyrok NSA z 16 czerwca 1987 r., IV SAB 24/86, ONSA 1987 r., nr 1, poz. 39.
13. M. Durzyńska, *patrz. p. 2.*
14. Orzeczenie SN z 7 lipca 1981 r., ICR 225/1981, OSPIKA 12/1982, poz. 215.
15. M. Durzyńska, *patrz. p. 2, s. 41.*
16. „Czynności ustalenia granic wykonuje geodeta upoważniony przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) - art. 31 ust. 1 ustawy PgiK.
17. Art. 8 kpa.
18. Art. 48 pkt. 2 ustawy PgiK.
19. Art. 44 ustawy PgiK.
20. *Kodeks Etyki Zawodowej Geodety Stowarzyszenia Geodetów Polskich*, 1995.
21. Z. Kmiecik, *Mediacja i koncyliacja w prawie administracyjnym*, Zakamycze 2004, s. 26-32.
22. *Tamże*, s. 28.
23. A. Rekaż, *Mediacja w polskim prawie karnym*, Oficyna wydawnicza MS, Warszawa 2003, s. 4.
24. Z. Janowicz, *Kodeks postępowania administracyjnego*. Komentarz, PWN, Warszawa 1996, s. 52-54.
25. *Tamże*, s. 32.
26. *Tamże*, s. 171.

REKLAMA

DKS
KOPIOWANIE
BEZ PROBLEMÓW

KIP 7000

- 4 rolki
- 600 x 600 dpi
(1200 x 800 dpi modulowane
wielkością plamki)

KIP 7000

- Kolorowy skaner
- Polskojęzyczny panel dotykowy
- Sieciowy kontroler druku i skanowania

Cyfrowe koparki A0 „Blue Line” – nowa linia KIP
PRZEKROZONE GRANICE WYDAJNOŚCI
7 A0 / min., 25000 mb / msc

W ofercie DKS
Oprogramowanie KIP -
Pozostałe modele -
wielkoformatowych
kopiarek, skanerów i składarek KIP

Kolorowe kopie na dowolny ploter atramentowy jednym dotknięciem
Najniższe koszty eksploatacji (od 40 gr / A0)

www.dks.pl

Autoryzowany serwis KIP
7 lat na rynku maszyn wielkoformatowych
Ponad 100 instalacji KIP w polsce

Centrala Gdańsk: Trakt Św. Wojciecha 29, 80-044 Gdańsk; tel. (058) 309 03 07

Oddział Warszawa: ul. Kolejowa 11/13, 00-961 Warszawa; tel. (022) 632 12 09

Oddział Katowice: ul. Ks. Bp. Bednorza 2a/6, 40-337 Katowice Szopienice; tel. (032) 730 01 11

Oddział Poznań: ul. Chlebowa 4/8, 61-003 Poznań; tel. (061) 842 58 84

